

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Vainionkulma-Immonen, Outi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Julkinen keskustelu ja kansalainen: Suomalainen Nato-keskustelu syksyllä 2001			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-02-09	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 93 + 3
Tiivistelmä-Referat-Abstract Pro gradu -työni tarkoituksena oli tutkia, miten tavallinen kansalainen saa äänensä kuuluviin joukkoviestimissä käytävässä julkisessa keskustelussa. Tarkastelin kansalaisen roolia julkisessa keskustelussa; sitä, millaisen vastapainon hän muodostaa toimittajille, poliitikoille ja asiantuntijoille. Varsinainen tutkimuskysymykseni on aseteltavissa muotoon ”Miten ja kenen ehdoilla Nato-keskustelu rakentui suomalaisessa mediassa syksyllä 2001?” Lisäksi pohdin kansalaisen roolia julkisessa keskustelussa; miten kansalainen saa äänensä kuuluviin. Tutkimukseni lähtökohtana on demokratian kriisi ja kansalaisten passiivisuus. Poliitikka ei enää kiinnosta ihmisiä. Viimeaikaisessa lainsäädännössä onkin pyritty luomaan kansalaisille uusia osallistumisen käytäntöjä. Tällä tavoin on haluttu edesauttaa julkisoiden, aktiivisten ja keskustelevien kansalaisryhmien, syntyä. Myös joukkoviestinnällä on julkisoiden synnyssä tärkeä rooli. Kansalaisten osallistumista on pyritty edistämään kansalaisjournalismin keinoin. Tutkimukseni pohjautuu myös yhteiskuntatieteissä käytyyn keskusteluun julkisuudesta. Lähden Jürgen Habermasin (1989) porvarillisesta julkisuuskäsityksestä ja päädyn Hannu Niemisen (2003) kolmijakoiseen julkisuuteen. Niemisen teoriaan pohjaten muotoilen myös oman käsitykseni julkisesta keskustelusta. Teoreettinen viitekehysni rakentuu Heikki Heikkilän ja Risto Kuneliuksen (1997, 1998) journalismikritiikin kolmijaon pohjalle. Heikkilä ja Kunelius pohtivat julkisuuden ja demokratian ongelmia journalismissa pääsyn, keskustelevuuden ja harkitsevuuden kautta. Aineistokseni olen kerännyt Helsingin Sanomista, Iltä-Sanomista ja Iltalehdestä sotilasliitto Naton ja Suomen suhdetta käsitteleviä uutisjuttuja, kolumneja, pääkirjoituksia ja mielipidekirjoituksia. Ajankohta on syksy 2001. Tutkimusotteeni on laadullinen tekstintutkimus. Käyn aineiston kolmeen kertaan läpi: pääsy-analyysissa tutkin, kenellä on pääsy journalismiin, kuka saa äänensä kuuluviin. Keskustelevuus-analyysissa tutkin, millaisia viittauksia teksteistä löytyy muihin teksteihin. Harkitsevuus-analyysi on kaikkein mittavin: tutkin, millaisia argumentteja teksteistä löytyy. Minua siis kiinnostaa, miten mielipiteet perustellaan. Viimeisellä analyysitasolla metodina on siis retoriikka ja argumenttianalyysi. Analyysi paljastaa, että pääsyn osalta ennako-oletukset pitävät paikkansa: kansalainen ei saa ääntänsä kuuluviin juuri muuten kuin mielipidesivujen kautta. Keskustelevuuden suhteen tekstit onnistuvat paremmin, viittauksia löytyy lähes jokaisesta kolumnista, pääkirjoituksesta ja mielipidekirjoituksesta. Uutisjutuista vähemmän. Harkitsevuus-analyysi puolestaan osoittaa, että mielipidekirjoittajat perustelevat mielipiteensä monipuolisimmin. Kolumnit, pääkirjoitukset ja uutiset jäävät enemmän yksittäisiksi puheenvuoroiksi. Analyysin perusteella kansalaisilla on kykyä keskustella myös vaikeista asioista, kuten turvallisuuspolitiikasta. Kansalaisilla ei kuitenkaan juuri ole pääsyä mediavälitteiseen julkisuuteen. Vastaus tutkimuskysymykseeni on, että Nato-keskustelu syksyllä 2001 rakentui eliitin – poliitikkojen, asiantuntijoiden sekä myös toimittajien ehdoilla. Kansalaisen tehtäväksi jäi kirjoitella mielipidesivuille ja vastata gallupeihin ja kyselyihin. Joukkoviestimet eivät onnistuneet luomaan kansalaisille osallistumisen käytäntöjä.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords julkinen keskustelu joukkoviestintä julkisuus kansalaisjournalismi retoriikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			